

Krzysztof Dybciak

"Maszyny dialogowe", Wincenty Grajewski, "Teksty" nr 2 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/4 (62), 114

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(1) GRABOWSKI Lech: Sztuka i społeczeństwo. "Przegląd Humanistyczny" 1976 nr 5 s. 35-44.

Próba wykazania zasadności metod socjologicznych w procesie badania dzieła sztuki, by ujawnić w jego strukturze mechanizmy społeczne pośrednio rzutujące na przebieg przemian artystycznych. Przyjmując tezę o niewystarczalności kryterium socjologicznego w akcie interpretacji, autor dowodzi jednak, iż opis dzieła sztuki ze względu na jego funkcje społeczne jest zabiegiem koniecznym, który pozwala na pełniejsze zrozumienie zawartości ideowej, a także na wykrycie w badanym przedmiocie obiektywnego zapisu sił kształtujących ciąg historyczny. Postulując rozpatrywanie dzieł sztuki w aspekcie socjologicznym, cytuje autor przykładowo pewne próby ustalenia podstawowych pojęć metodologicznych, których sformułowaniu poświęcona jest ostatnia część artykułu.

BP/62/5

E.Ł.

---

(1) GRAJEWSKI Wincenty: Maszyny dialogowe. "Teksty" 1976 nr 2 s. 69-85.

Autor przeciwstawia się dominującej ostatnio postawie metodologicznej, która pojmuje teksty jako "zastygłe kawałki procesu mowy". Wyobrażenie tekstu-struktury akcentuje śmierć mowy, jej znieruchomienie i urzeczowienie. Autor próbuje odrzucić taki pogląd i analizować życie tekstu w innym niż subiektywny wymiarze życia. Przykładem "maszyn dialogowych" są przysłowia, wyrażenia przysłowiowe, maksymy, aforyzmy. Autor przedstawia funkcjonowanie tych "maszyn dialogowych", by w końcowej części artykułu zanalizować dialogową naturę opowiadań i utworu lirycznego. Opowiadanie jest "odroczeniem odpowiedzi", a liryka - wewnątrzsłownym dialogiem (teatrem słowa).

BP/62/6

K.D.